

Przedmowa do wydania drugiego	5
Przedmowa do wydania z r. 1929	8

CZĘŚĆ PIERWSZA — UWAGI O JĘZYKU

Rozdział I: O stosunkach semantycznych, jak wyrażanie, oznaczanie i inne	
§ 1. Wyrażanie	13
§ 2. Znaczenie	15
§ 3. Oznaczanie	18
a) Nazwy i ich rodzaje	18
b) Treść i zakres nazw	22
c) Dwoistość rozumienia nazw jednostkowych i ogólnych	27
§ 4. Zastępowanie i reprezentowanie	30

Rozdział II: O wadliwościach mowy i o definicjach jako o środkach unikania nieporozumień i urojeń mających źródło w tych wadliwościach

§ 5. Wieloznaczność	34
§ 6. Mętność znaczeń (rozumienie wyrażeń niejasne, niewyraźne, chwiejne)	37
§ 7. Definicje: słownikowa, semantyczna, aksjomatyczna	39
§ 8. Zagadnienia wstępne, służące do wyjaśnienia istoty definicji klasycznej	43
a) Interpretacje pytania „Co to jest N?” i odpowiedzi „N jest to to a to“	44
b) Rozbiór znaczenia zwrotu „istota (tego a tego)”	45
c) Stanowiska w kwestii istnienia powszechników: realizm, konceptualizm i nominalizm	47
§ 9. Definicja klasyczna	53
a) Nieporozumienia płynące z budowy typu „N jest to...”, właściwej definicji klasycznej	53
b) Charakter nazwowej definicji klasycznej	54
c) Formuła tradycyjna: definitio fit per genus proximum et differentiam specificam	56
d) Charakter rugujący definicji klasycznej	58
e) Błędne koło w definicji	59
§ 10. Definicja syntetyczna i definicja analityczna	60
a) Istota definicji syntetycznej i definicji analitycznej	60
b) Metody budowania definicji analitycznej	61

Rozdział III: O kategoriach wyrażeń

§ 11. Wieloznaczność terminu „kategoria“	67
§ 12. Redukcja rzekomych kategorii ontologicznych	69
§ 13. Kategorie semantyczne	75

CZĘŚĆ DRUGA — ZAGADNIENIA TEORII POZNANIA

Rozdział I: O wyobrażeniu

§ 1. Wyobrażenia spostrzegawcze, odtwórcze i wytwórcze	81
§ 2. Przedmiot i treść wyobrażenia	84
§ 3. Idealizm, jego odmiany i argumentacja	85
§ 4. Realizm wobec idealizmu	90
§ 5. Realizm krytyczny wobec realizmu naiwnego	93
§ 6. Fenomenalizm epistemologiczny i metodologiczny	100
§ 7. Realizm radykalny wobec idealizmu	104
§ 8. Realizm radykalny wobec realizmu krytycznego	108

Rozdział II: O pojęciu

§ 9. Treść pojęcia	112
§ 10. Przedmiot pojęcia	118
§ 11. Stosunek treści pojęcia do jego zakresu	122

Rozdział III: O myśli

§ 12. Myśl a sąd	125
§ 13. Myśl a przedstawienie	126
§ 14. Wieloznaczność słów: rozumie, sądzi, myśli itp.	127
§ 15. Zdanie	129
§ 16. Prawdliwość zdania a prawdziwość myśli	131
§ 17. Klasyczne i utylitarystyczne rozumienie prawdziwości	132
§ 18. Werbalne i realne rozumienie prawdziwości	133
§ 19. Relatywizm i absolutyzm w pojmowaniu prawdy	136
§ 20. Kryteria prawdziwości	140
§ 21. Dogmatyzm, krytycyzm i sceptycyzm	147
§ 22. Prawdopodobieństwo	152

CZĘŚĆ TRZECIA — ELEMENTY LOGIKI FORMALNEJ

Rozdział I: O zależnościach logicznych między zdaniami, niezależnych od struktury wewnętrznej tych zdań (rachunek zdań)

§ 1. Charakterystyka ogólna logiki formalnej	159
a) Logika formalna jako nauka o formach rozumowania	159
b) Tok przykładowy a tok opisowy w logice formalnej	162
§ 2. Symbolika rachunku zdań	164
a) Symbole zmienne i kwantyfikatory	164
b) Symbole stałe	166
§ 3. Wybrane tezy rachunku zdań	173
§ 4. Metoda sprawdzania zerowo-jedynkowych	193
§ 5. System dedukcyjny rachunku zdań	198
a) Terminy pierwotne, aksjomaty i definicje rachunku zdań	198
b) Dyrektywy i dowody formalne rachunku zdań	200
c) Uwagi o wynikaniu implikacyjnym i wynikaniu inferencyjnym	203
d) Możliwość innej aksjomatyki rachunku zdań	206
§ 6. Spójniki przyzadaniowe nie wchodzące w skład rachunku zdań	209

Rozdział II: O zależnościach logicznych między zdaniami, zależnych od struktury wewnętrznej tych zdań, a traktowanych w nauce o wnioskowaniu bezpośrednim i o sylogizmie kategorycznym

§ 7. Ogólna charakterystyka wzorów logiki tradycyjnej	212
§ 8. Nauka o wnioskowaniu bezpośrednim	213

	Str.
§ 9. Nauka o wnioskowaniu pośrednim, czyli sylogistyka	217
a) Wzory sylogizmów kategorycznych	217
b) Warunki poprawności sylogizmów kategorycznych	221
§ 10. Tak zwane najwyższe prawa myślenia	222
§ 11. Krytyka logiki tradycyjnej	224
§ 12. Podział zdań wedle „modalności”	227
Rozdział III: O zależnościach logicznych między zdaniami, zależnych od struk-	
tury wewnętrznej tych zdań; wedle obecnego stanu badań (współczesny	
rachunek nazw)	
§ 13. Aksjomat i definicje rachunku nazw	229
§ 14. Wybrane twierdzenia rachunku nazw	239
a) Najprostsze równoważności o budowie definicyjnej, a bez kwan-	
tyfikatorów wewnętrznych	239
b) Wzory, które można zbudować wedle wzorów rachunku zdań	
drogą prostych zabiegów graficznych	241
c) Inne wzory rachunku nazw	243
§ 15. Przykłady dowodzenia rachunku nazw	245
§ 16. Wzmianka o rachunku relatywów (teorii stosunków)	246
§ 17. Wiadomości o rozmieszczaniu kwantyfikatorów	247
§ 18. Notatka historyczna dotycząca logiki formalnej	251

CZĘŚĆ CZWARTA — ZARYS OGÓLNEJ METODOLOGII NAUK

Rozdział I: O rozumowaniu

§ 1. Przedmiot metodologii	257
§ 2. Stawianie zagadnień	257
§ 3. Racjonalizm i empiryzm	261
§ 4. Rodzaje rozumowania	263
§ 5. Wnioskowanie	265
§ 6. Sprawdzanie	270
§ 7. Tłumaczenie	271
§ 8. Dowodzenie	273
§ 9. Indukcja	277
§ 10. Rozumowanie przez analogię	279
§ 11. Doniosłość poszczególnych rodzajów rozumowania jako sposobów uza-	
sadniania	281

Rozdział II: O metodzie dedukcyjnej

§ 12. Metoda dedukcyjna a system dedukcyjny	288
§ 13. Symbolika systemu dedukcyjnego	289
§ 14. Definicje w systemie dedukcyjnym	290
§ 15. Aksjomaty w systemie dedukcyjnym	292
§ 16. Formalizm w dowodzeniu twierdzeń systemu dedukcyjnego	297
§ 17. Metody dowodzenia niezależności i zgodności aksjomatów	301

Rozdział III: O metodzie indukcyjnej

§ 18. Indukcja u Bacona	305
§ 19. Indukcja u Milla	309
§ 20. Analiza krytyczna kanonów Milla	313
§ 21. Wyznaczanie zależności między czynnikami zmiennymi	322
§ 22. Czynnik zmienny	329
§ 23. Zależność i niezależność	331

	Str.
§ 24. Związek przyczynowy	334
§ 25. Hipotezy	341
§ 26. Weryfikacja hipotez	343
§ 27. Otrzymywanie danych doświadczenia	344
§ 28. Pomiar	346
§ 29. Obserwacja i eksperyment	351
Rozdział IV: O niektórych pozostałych kwestiach metodologicznych	
§ 30. Klasyfikacja	356
§ 31. Przegląd pozostałych zagadnień metodologii	359
CZĘŚĆ PIĄTA — ANALIZA CECH ODREBNYCH GŁÓWNYCH DZIAŁÓW NAUKI	
Rozdział I: O klasyfikacji nauk	
§ 1. Uwagi ogólne na temat klasyfikacji nauk	365
§ 2. Przegląd ważniejszych nowoczesnych klasyfikacji nauk	367
Rozdział II: O naukach matematycznych	
§ 3. Ogólna charakterystyka matematyki	370
§ 4. „Aprioryczność” matematyki	374
§ 5. Metoda matematyki	377
Rozdział III: O naukach przyrodniczych	
§ 6. Ogólna charakterystyka nauk przyrodniczych	381
§ 7. Analiza przeciwstawienia fizyki i psychologii jako nauki o ciałach i nauki o duszy	383
a) Pojęcie „substancji”	383
b) Fizyka jako nauka o „substancji rozciągłej”	385
c) Psychologia jako nauka o „substancji myślącej”	389
§ 8. Analiza przeciwstawienia fizyki i psychologii jako nauki o zjawiskach fizycznych i nauki o zjawiskach psychicznych	395
a) Zjawiska	395
b) Zjawiska fizyczne i zjawiska psychiczne	397
§ 9. Charakterystyka psychologii	406
a) Odrębność zdań psychologicznych	406
b) Stosunek „zjawisk fizycznych” do „zjawisk psychicznych”	411
§ 10. Rozbiór pojęć czasu, przestrzeni i ruchu	415
a) Czas	415
b) Przestrzeń	419
c) Ruch	421
Rozdział IV: O naukach historycznych	
§ 11. Ogólna charakterystyka nauk historycznych	425
a) Zdania historyczne	425
b) Tłumaczenie genetyczne w historii	427
c) Tłumaczenie przyczynowe w historii	429
§ 12. Analiza i synteza w historii	431
§ 13. Nauki humanistyczne	433
a) Charakterystyka nauk humanistycznych	433
b) Tzw. prawa historyczne	434
c) „Teorie” na terenie nauk humanistycznych	439
Rozdział V: O umiejętnościach praktycznych	
§ 14. Oceny, normy i projekty	442
a) Oceny emocjonalne	442

b) Oceny utylitarne	Str. 444
c) Normy	445
d) Projekty	446

§ 15. Dyscypliny krytyczne, normatywne i praktyczne	447
---	-----

Rozdział VI: O naukach filozoficznych

§ 16. Różne znaczenia terminu „nauki filozoficzne“	447
--	-----

ANEKS

1. Z zagadnień klasyfikacji nazw	457
2. Przegląd problematyki logiczno-semantycznej	473
3. Pojęcie „istoty rzeczy“	481
4. O postawie reistycznej, czyli konkretystycznej	493
5. Fazy rozwojowe konkretyzmu	504
6. Treść i zakres pojęcia metodologii	515
7. O pojęciu metody	524
8. Myśli o nauce	536
9. Z dziejów klasyfikacji nauk	547
10. Humanistyka bez hipostaz	566
11. O lekceważeniu ewolucyjnego punktu widzenia w metodologii humanistyki	579
12. Z dziejów pojęcia teorii adekwatnej	588
13. Filozof	595

Kazimierz Ajdukiewicz: „Elementy teorii poznania“ Tadeusza Kotarbińskiego	607
---	-----

Indeks nazwisk	632
--------------------------	-----

Indeks rzeczowy	635
---------------------------	-----